

การศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อ
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล
ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

THE STUDY OF OFFICERS AND EMPLOYEES' OPINIONS
TOWARDS THE GOOD GOVERNANCE ADMINISTRATION OF
SUBDISTRICT MUNICIPALITIES IN LAHANSAI DISTRICT,
BURIRAM PROVINCE

ภาคินพนธ์

ของ

วิมลรัตน์ สุทธิดี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

ตุลาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	การศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอสะพานทราย จังหวัดบุรีรัมย์	
ผู้วิจัย	วิมลรัตน์ สุทธิดี	
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน	กรรมการ
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอสะพานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วยพนักงานและพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอสะพานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 แห่ง จำนวน 253 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9721 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอสะพานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า ควรเข้มงวดการจัดซื้อ - จัดจ้างให้ถูกต้องตามระเบียบ และมีราคาที่เหมาะสมเกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ และเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ให้มีบุคคล หรือองค์การภายนอกเข้ามาตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เน้นในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น สนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารควรปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเท่าเทียม ให้เกียรติยกย่องชมเชย ตามความเหมาะสมกับกาลเทศะ และจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง

TITLE The Study of Officers and Employees' Opinions towards the Good Governance Administration of Subdistrict Municipalities in Lahansai District, Buriram Province

AUTHOR Wimolrat Sutthidee

ADVISORS Associate Professor Prajan Kanawan Thesis Advisor
Associate Professor Phasit Suvannarak Co-advisor
Assistant Professor Prakrit Jantakien Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2009

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the opinions of officers and employees towards the good governance administration of subdistrict municipalities in Lahansai District, Buriram Province. The samples were all 253 officers and employees working in subdistrict municipalities in Lahansai District, Buriram Province. The research instrument was a 3-part questionnaire including checklist, rating scale, and open form with its reliability at 0.9721. The collected data were analyzed by percentage, mean and standard deviation. The results were as follows:

1. The good governance administration of subdistrict municipalities in Lahansai District, Buriram Province both as a whole and in each aspect were at "much" levels. The aspects ranked from the most to the least levels were "Rule of laws", "Morality", "Accountability", "Responsibility", "Worthiness" and "Participation", respectively.

2. The additional suggestions about the administration were that the subdistrict municipalities should: 1) manage the purchase procedures based on the rules, proper cost according to the objectives, and the worthiness; 2) let the outsiders or the external organizations check up the municipality's works; 3) support the people occupation to earn more incomes and support the budget continuously; and 4) the executive should treat the subordinates with the fairness and praise them all the times.

ประกาศคุณูปการ

ภาคินพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคินพนธ์ รองศาสตราจารย์-ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ กรรมการควบคุมภาคินพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันทะเคียน กรรมการควบคุมภาคินพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.ผดุงชาติ ยงค์ดี คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ จิววัฒนา อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และนายภคิต ฝีกคอนวัง ปลัดเทศบาลตำบลลำไทรใหม่ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้ภาคินพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณาจารย์และบุคลากรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ทุกท่าน เพื่อน ๆ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) รุ่น 8 ทุกคน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และเป็นกำลังใจให้เสมอมา ตลอดจนผู้บริหาร พนักงานและ พนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้ความร่วมมือตอบ แบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี สิ่งที่ผู้วิจัยได้รับการศึกษาปริญญาโท นอกเหนือจากความรู้ ความคิดแล้ว คือ น้ำใจมิตรไมตรี ที่ผู้วิจัยได้รับจาก ทุกท่านที่กล่าวถึง

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว รวมถึงครูอาจารย์ที่สั่งสอน อบรม ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีได้กล่าวถึง ที่ส่งเสริมสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียน ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจจนผู้วิจัยได้รับความสำเร็จในวันนี้ คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษา ฉบับนี้ ขอมอบแด่คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

วิมลรัตน์ สุทธิดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองแบบเทศบาล.....	15
แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
งานวิจัยภายในประเทศ.....	33
งานวิจัยต่างประเทศ.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	54
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	54
วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	61
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	61
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	67
ผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	67
ผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในงานวิจัย.....	71
ผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	73
ผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	78
ผนวก จ ทำความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	85
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และ พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	46
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และ พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักนิติธรรม โดย ภาพรวมและรายข้อ.....	47
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และ พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักคุณธรรม โดย ภาพรวมและรายข้อ.....	48
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และ พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความโปร่งใส โดย ภาพรวมและรายข้อ.....	49
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และ พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดย ภาพรวมและรายข้อ.....	50
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และ พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดย ภาพรวมและรายข้อ.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ.....	52
9	จำนวนร้อยละและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของพนักงาน และพนักงานจ้างของเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์.....	53

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล.....	22
2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล.....	27

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง เป็นต้น จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึงปัจจุบัน ได้ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญเติบโตไปอย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรทั้งยังมีการพัฒนาทางด้านคุณภาพชีวิตและ มีการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น ประกอบกับปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น และรู้จักเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับตนเอง เพื่อที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของตน เมื่อประชากรในประเทศมีการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้เกิดแนวคิดที่หลากหลาย จึงมีการประมวลความคิดเห็นที่แตกต่างเหล่านั้นให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีอำนาจในการปกครองเป็นส่วนประกอบที่จะนำความคิดเห็นเหล่านั้น ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ

ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และปัญหาการรวมศูนย์อำนาจ ซึ่งปัญหาทั้งสองเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกในระบบการบริหารประเทศ และกลายเป็นปัญหาทุกระดับชั้นในสังคม (พิทยา ว่องกุล, 2541 : 4) สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหานี้คือการบริหารงานที่ขาดความโปร่งใส ปราศจากการตรวจสอบที่เข้มแข็ง เป็นปัญหาทางโครงสร้างของระบบการบริหาร เพราะไม่มีการกระจายอำนาจ อำนาจการตัดสินใจขึ้นอยู่กับกลุ่มบุคคลเพียงบางกลุ่ม ประชาชนแทบไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร มีผลให้กลไกการตรวจสอบการบริหารขาดประสิทธิภาพ

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นวิธีการหนึ่งในการบริหารประเทศที่รัฐบาลหลายประเทศได้นำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางกรบริหารรวมทั้งประเทศไทย ถึงกับได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้รวมสาระสำคัญของรูปแบบการบริหารที่มุ่งการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ความโปร่งใสตรวจสอบได้บนพื้นฐานความยุติธรรมและคุณธรรม และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหาร พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พ.ศ. 2546 เกิดขึ้นจากแนวความคิดการบริหารราชการแนวใหม่ ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2545 ซึ่งเน้นถึงการให้บริการของรัฐที่มุ่งประโยชน์สุขของประชาชนตลอดถึงการมีส่วนร่วมทางการบริหารของประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และประชาชนสามารถเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้พ้นจากตำแหน่งได้ถ้าบุคคลดังกล่าวมีความประพฤติไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และมาตราอื่นอีกหลายมาตราได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการในการกิจของภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้ภาครัฐมีการบริหารที่โปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบจากองค์กรอิสระและประชาชน การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 ที่ต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยให้ยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเพราะหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีภารกิจสำคัญ ในการพัฒนาท้องถิ่นและให้บริการประชาชน (พรินทร์ เพ็งสุวรรณ, (2551. ออนไลน์)

เทศบาล ถือเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญและใช้การบริหารเมืองเป็นหลัก ซึ่งหลายประเทศประสบความสำเร็จจากการใช้เทศบาลเป็นเครื่องมือสำคัญในการปกครองประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว สำหรับประเทศไทยเทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในเขตชุมชนเมืองที่ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2476 เทศบาลมีการปรับเปลี่ยนองค์กร ปัจจุบันรูปแบบองค์กรของเทศบาล แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนเป็นเทศบาล คือ จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่น ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่นโดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด (วิจิต โภธาราม, 2547 :1)

อำเภอละหานทราย มีเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ จำนวน 4 แห่ง คือ เทศบาลตำบลละหานทราย เทศบาลตำบลดาง เทศบาลตำบลหนองแวง และเทศบาลตำบลลำโรงใหม่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจในการบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยต้องพัฒนาคน และคุณภาพชีวิต ของประชาชนในเขตเทศบาลให้อยู่ดีกินดี มีสุขภาพดี เพื่อเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง นอกจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว ยังพัฒนาและรักษาวัฒนธรรม การศึกษาและประเพณีท้องถิ่น ศักยภาพในการพัฒนาอยู่ในขีดจำกัด เนื่องจากยังขาด

งบประมาณ บุคลากร ฐานะทางการเงิน การคลัง การจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ตลอดจนเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ประกอบกับมีปัญหาของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของประชาชน ที่ต้องพิจารณาแก้ไขดำเนินการตลอดเวลา ดังนั้น เทศบาลตำบลจึงบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ทำให้มีบรรยากาศ การทำงานแบบมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพยังสร้างความเชื่อถือให้กับองค์กรสามารถนำไปสู่ความโปร่งใสในเทศบาลตำบลและลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ผ่านมามากได้

ผู้วิจัยได้มีความสนใจในเรื่องนี้ จึงได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย โดยศึกษาในประเด็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล จำนวน 4 เทศบาล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นข้อเสนอแนะในการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งฝ่ายการเมืองและพนักงานเทศบาล ด้านการพัฒนาการบริหาร การฝึกอบรมเผยแพร่ รวมทั้งความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรได้แก่พนักงานและพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอ ละหานทราย 4 แห่ง จำนวน 253 คน แบ่งออกเป็นได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพนักงาน เทศบาล จำนวน 84 คน กลุ่มพนักงานจ้าง จำนวน 169 คน แบ่งได้ดังนี้

- 2.1.1 เทศบาลตำบลละหานทราย จำนวน 84 คน
  - 2.1.1.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 27 คน
  - 2.1.1.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 57 คน
- 2.1.2 เทศบาลตำบลตาเจียง จำนวน 81 คน
  - 2.1.2.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 16 คน
  - 2.1.2.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 65 คน
- 2.1.3 เทศบาลตำบลหนองแวง จำนวน 55 คน
  - 2.1.3.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 18 คน
  - 2.1.3.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 37 คน
- 2.1.4 เทศบาลตำบลสำโรงใหม่ จำนวน 33 คน
  - 2.1.4.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 13 คน
  - 2.1.4.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 20 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เข้าใจ ความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกี่ยวกับความเชื่อ รวมถึงความรู้สึก โดยอาศัยพื้นฐานการเรียนรู้ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นส่วนช่วยใน การแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะแสดงออกโดยการพูด หรือการเขียน และอาจแสดงออกได้ทั้ง ทางบวกหรือทางลบ ทั้งนี้ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. พนักงาน หมายถึง พนักงานเทศบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในเทศบาลตำบล เช่น ปลัดเทศบาล หัวหน้ากองคลัง หัวหน้ากองการศึกษา หรือพนักงานเทศบาลที่ได้รับการถ่ายโอนจากหน่วยราชการอื่น ๆ ให้มาปฏิบัติหน้าที่ภายในเทศบาลตำบลนั้น ๆ

3. พนักงานจ้าง หมายถึง ลูกจ้างของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยเป็นบุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง โดยได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณของเทศบาล เพื่อปฏิบัติงานให้กับเทศบาลนั้น

4. การบริหารงานเทศบาลตำบล หมายถึง การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายอนุญาตไว้ใน พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 49 มาตรา 50 และมาตรา 51

5. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีขององค์กร-ธุรกิจเอกชนและการปกครองที่ดีของภาครัฐ ซึ่งมีความหมายรวมถึงระบบ โครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2546 เพื่อที่ก่อให้เกิดการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุขของกลุ่มในสังคม เช่น ภาคประชาชน ภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนโดยยึดหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่

5.1 **หลักนิติธรรม** หมายถึง การตรวจกฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

5.2 **หลักคุณธรรม** หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยตรงค้ำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

5.3 **หลักความโปร่งใส** หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

5.4 **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของเทศบาล ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

5.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคมและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่ยอมรับผลการกระทำของตน

5.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยแรงจูงใจให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืนตรวจสอบความเหมาะสมของโครงการและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. นายกเทศมนตรี หมายถึง บุคคลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 แห่ง

7. การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลได้อนุญาตอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามที่กฎหมายกำหนด ได้ดำเนินการปกครองและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นตนเอง

8. เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 แห่ง ดังนี้ เทศบาลตำบลละหานทราย เทศบาลตำบลตาธง เทศบาลตำบลหนองแวง และเทศบาลตำบลสำโรงใหม่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองแบบเทศบาล
4. แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
5. แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการสรุปผล หรือการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ก่อตัวขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล หรือเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีวิจาร์ณญาณ โดยยึดความรู้ และประสบการณ์ของบุคคลนั้นเป็นหลัก โดยไม่จำเป็นต้องเอาความรู้ที่ถูกต้อง หรือข้อพิสูจน์ใดๆ มาพิสูจน์

ความหมายของความคิดเห็นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

ศรีสมบูรณ์ แยมกมล (2538 : 7) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความรู้สึกรหรือความเชื่อมั่นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้น หรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์สภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออกซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

ชยากร เทศะบำรุง (2544 : 6) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติและค่านิยมโดยเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับจิตลักษณะของบุคคลหรือสังคม ค่านิยมเป็นเรื่องราวทางจิตอย่างกว้าง ๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

กฤษณี มหาวิทยาลัย (2531 : 37-38) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลและแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือเหตุผลสนับสนุนปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดบุคคล เช่น ทินความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานสภาพแวดล้อมและมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นได้

จากความหมายของความคิดเห็นดังกล่าวแล้ว สรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกี่ยวกับความเชื่อและความรู้สึก โดยอาศัยพื้นฐานที่ได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมเป็นส่วนช่วยในการแสดงออกความคิดเห็นซึ่งจะแสดงออกโดยการพูด หรือการเขียน และอาจแสดงออกได้ทั้งทางบวกหรือทางลบ ทั้งนี้ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาหาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นการใช้ประโยชน์ต่อกรวางแผนนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน เพราะจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและความพอใจของผู้ร่วมงาน

เบสท์ (Best, 1977:169; อ้างถึงใน สุกิจ เหลืองสกุลไทย . 2544:6) ได้เสนอแนะว่าวิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือการแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไรก็ได้ สามารถทำตามความคิดเห็นเหล่านั้นได้ หรือในการวางแผนนโยบายใด ๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในการที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป

โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ (2524:46; อ้างถึงใน ชยากร เทศะบำรุง . 2544 : 7) กล่าวว่า การศึกษาความคิดเห็นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เพื่อให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำดีหรือไม่อย่างไร จากความเห็นของผู้ที่ได้รับประโยชน์ เพื่อให้ผู้กระทำได้ทำการปรับปรุงพฤติกรรมทัศนคติของผู้ถูกกระทำได้ดีกว่าเดิม ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย เช่น กิจการค้าของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะ

สถานีโทรทัศน์จะสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมต่อรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไข

โทมัส (Thomas.1971:234; อ้างถึงใน กนกศักดิ์ แสงเงินอ่อน. 2546 : 30) กล่าวว่าความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไป ต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่ถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมักจะใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

3. วิธีวัดความคิดเห็น

ไพรัช สุขสงญาติ (2542 : 10) เสนอว่าวิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะให้ผู้ที่จะตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าเป็นปฏิฐาน (Positive) หรือ ปฏิเสธ (Negative)

สมสิน เขียวทอง (2541 : 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติและการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดระดับความคิดเห็น จะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมได้ การวัดความคิดเห็นทัศนคติ แรงงูใจ และค่านิยมได้มีการสร้างแบบสอบถามสำหรับวัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด เพราะมีบางส่วนที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ การวัดความคิดเห็นส่วนใหญ่แล้วก็ยังไม่มีการแบ่งแยกออกจากทัศนคติอย่างชัดเจน และมีบ่อยครั้งที่คำทั้งสองถูกใช้สลับกัน แต่อย่างไรก็ตามการสำรวจความคิดเห็นมักจะเป็นการถามสิ่งที่เฉพาะเจาะจง อย่างเช่น การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้ออกมาจากการสอบถามความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นตัวชี้ความพอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

วิธีวัดความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติการแสดงออกพฤติกรรมเจ้าของความคิดสามารถนำไปกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของส่วนรวมได้

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ การบริหารท้องถิ่นเป็นกระบวนการหนึ่งในระบบการปกครองท้องถิ่น โดยเป็นขั้นตอนของการนำนโยบายท้องถิ่นไปปฏิบัติให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของท้องถิ่น การบริหาร

ท้องถิ่นมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนสนองนโยบายและ
 แบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการบริหารประเทศ (รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ และคณะ. 2546: 4)

1. ความหมายการปกครองท้องถิ่น

ความหมายการปกครองท้องถิ่น มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามการปกครอง
 ท้องถิ่น (Local Government) ไว้เป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นมีหลักการที่
 สำคัญคล้ายคลึงกัน มีส่วนที่แตกต่างกันบ้างในรายละเอียดและปลีกย่อยและส่วนวันที่ให้แตกต่าง
 กัน ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

อนุก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) ได้กล่าวว่าการเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่น
 หรือองค์กรนั่นเองเน้นการที่ประชาชนปกครองโดยตนเองทางตรงให้มากขึ้น คือระดับประเทศ
 เป็นประชาธิปไตยที่เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นนั้นเน้นการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนโดยตรง คือเน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง และยังกล่าวถึงการปกครองท้องถิ่น
 คือ ประชาธิปไตยท้องถิ่นด้านประชาธิปไตยนี้สำคัญที่สุด การคิดว่าท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตย
 ท้องถิ่น ไม่ใช่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น

รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ (2546 : 15) ได้กล่าวถึงความหมายของการปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นหมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจาย
 อำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน
 เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่น
 ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการ
 กำกับดูแลของรัฐ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง
 การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ที่ต้องให้
 ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่าการกระจาย
 อำนาจ จากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา
 11 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแบ่งแยกมิได้ การให้อิสระในการปกครอง
 ตนเองของท้องถิ่น ซึ่งมีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระหรือเป็นแบบมลรัฐได้

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 9) การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาล
 กลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทำ
 หน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่น
 ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนด

ภายในท้องถิ่นของคนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์ (2540 : 174) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระ ไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมาย และการจัดองค์กรที่จะเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของคน โดยอิสระปราศจากการควบคุมจากภายนอก

ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1993 : 398) ได้ให้คำนิยามความหมายของการปกครองท้องถิ่น ว่าเป็นการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่พอสมควร และอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่นี้จะต้องไม่มากจนเกินไปและมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิตามกฎหมายและมีองค์การที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

มอนตาญ (Montagu, 1984 : 1) ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งคนสามารถที่จะใช้ได้โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ได้บงคับด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้นพอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจทางการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยจะเกิดองค์การที่ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นนั้น ก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองและบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง ซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ยังอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

2. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาและเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไข

ปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ทั้งยังสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นต่อเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหาร ประเทศในอนาคต และยังสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง (โกวิทย์ พวงงาม. 2550 : 33)

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปว่า หลักการปกครองท้องถิ่นที่แท้จริง คือ ต้องให้คนไทยในท้องถิ่นนั้น ๆ ตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองภายในกรอบของกฎหมาย รัฐหรือผู้แทนรัฐ เข้าไปกำกับดูแลเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประเทศชาติโดยส่วนรวม เท่านั้น แต่การปกครองท้องถิ่นของไทยในอดีต ข้าราชการส่วนภูมิภาคจะเข้าไปมีบทบาทในฐานะผู้ควบคุมหรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกตำแหน่งหนึ่ง ทำให้การบริหารงานท้องถิ่นไม่มีอิสระเท่าที่ควร และมุ่งเน้นตอบสนองนโยบายของส่วนกลางมากกว่าความต้องการของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้การปกครองตนเอง อันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้เกิดความตื่นตัวในการสิทธิและหน้าที่พลเมืองอันจะนำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบได้ง่ายสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นแต่ละแห่งได้อย่างรวดเร็ว และมีความสอดคล้องของการตัดสินใจของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

อุทัย หิรัญโต (2523 : 22) กล่าวว่าระบบการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นนั้นมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งโดยกฎหมายอื่น ๆ เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน แต่ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองพื้นที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์ ความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระเต็มที่ หมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอิสระ รัฐจึงจะต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

โดยหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ควรจะต้องพิจารณาถึง กำลังเงิน กำลังงบประมาณ กำลังคน กำลังความสามารถของอุปกรณ์และหน้าที่ความรับผิดชอบ ควรเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง การกำหนดหน้าที่ที่รับผิดชอบมีข้อพิจารณาดังนี้ เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและเป็นงานที่เกี่ยวกับพาณิชย์ท้องถิ่น

นอกจากนี้ คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น โดย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง คณะกรรมการดังกล่าว ตามคำสั่งที่ 262/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 เพื่อศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2535) ในทุกรูปแบบเพื่อหาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การคลัง และงบประมาณตลอดจน

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกล่าวถึงองค์ประกอบการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้ (โกวิทช์ พวงงาม, 2550 : 32)

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้

ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีขอบเขตการปกครองตนเองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้ของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

แม่บท

9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การที่รัฐบาลกลางยินยอมมอบหรือกระจายอำนาจการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศไปให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง โดยที่รัฐบาลยังสงวนอำนาจบางประการไว้ ในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอธิปไตยของราชอาณาจักรส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจ โดยรัฐบาลกลางกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่ เพื่อดำเนินการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลผ่านทางจังหวัดและอำเภอเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเพื่อให้เกิดความทั่วถึงในการให้บริการและแก้ปัญหา หรือตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและรวดเร็ว เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรองรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวยังไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงหรืออาจล่าช้าและที่สำคัญเป็นการช่วยเหลือรัฐบาลในการประหยัดงบประมาณหรือเป็นการลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เพราะกิจการส่วนใหญ่ที่รับมอบจากรัฐบาล ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ โดยรายได้ของตนเองซึ่งมาจากข้อกำหนดของกฎหมายเป็นการทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและรูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเบื้องต้น เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการเลือกตั้ง การสมัครรับ

เลือกตั้ง หรือการตรวจสอบกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งจะมีผลให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองในระดับประเทศ

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปว่าองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น คือ ต้องมีสถานะตามกฎหมาย มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเอง มีอำนาจในการกำหนดงบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีและบริหารงานคลังของตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร แต่ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเท่าที่จำเป็นและเหมาะสม ซึ่งการมีอิสระของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นคงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินกิจการของหน่วยการปกครองท้องถิ่นเท่านั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองแบบเทศบาล

เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เก่าแก่ที่สุด เพราะเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย โดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 ทรงมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรในท้องถิ่นปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้เรียนรู้และทดลอง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Democracy) พระองค์ทรงเห็นว่า “มันเป็นการดีแก่ประชาชนอย่างแท้จริงที่เขาย่เริ่มต้นด้วยการควบคุมกิจการท้องถิ่นก่อนที่พวกเขาพยายามที่จะควบคุมกิจการของรัฐโดยผ่านทางรัฐสภา” และในปี พ.ศ.2476 จึงมีการจัดตั้งเทศบาล ตาม พรบ. จัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มีการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลหลายแห่ง จนกระทั่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ยกเลิกการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลทั้งหมดตาม พรบ. เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542

1. หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลไว้ว่าเมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งเทศบาลนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้ (สำนักกฎหมายและสำนักเลขาธิการวุฒิสภา.2547 : 20-21) ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 17) ทั้งนี้ กฎหมายให้กำหนดให้จัดตั้งเทศบาลขึ้นได้ 3 ประเภท ดังนี้

1.1 เทศบาลนคร ได้แก่ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 มาตรา 6)

1.2 เทศบาลเมือง ได้แก่ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 มาตรา 6)

1.3 เทศบาลตำบล ได้แก่ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 มาตรา 6)

2. องค์ประกอบของเทศบาล

เทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี

2.1. สภาเทศบาล

ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวนดังต่อไปนี้

- สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน
- สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน
- สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน

ทั้งนี้ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่ (มาตรา 15 วรรคหนึ่งและวรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 10)

2.1.1 บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล มีดังนี้

2.1.1.1 การตราเทศบัญญัติ เทศบัญญัติ คือ กฎข้อบังคับของท้องถิ่นซึ่งมีผลใช้บังคับได้เฉพาะในเขตเทศบาลนั้น ๆ เท่านั้น โดยสภาเทศบาลเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ในกรณีดังต่อไปนี้เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไป

ตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาลเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้อำนาจตราเทศบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ

2.1.1.2 การตั้งกระตุ้มถาม ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล มีสิทธิตั้งกระตุ้มถามนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล (มาตรา 31 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 17)

2.1.1.3 การตั้งคณะกรรมการสภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล และมีอำนาจเลือกบุคคลเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของเทศบาลเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล

2.1.1.4 ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญข้างต้น นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อบุคคล ผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิก เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน 1 ใน 4 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดคณะกรรมการที่สภาเทศบาลตั้งขึ้นข้างต้นจะแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ (มาตรา 32 แก้ไขเพิ่มเติมโดยเฉพาะพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 มาตรา 9)

2.1.1.5 การเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั่วที่มีผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาล เพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ญัตติดังกล่าวให้ยื่นต่อประธานสภาเทศบาล และให้ประธานสภาเทศบาลกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับญัตติ แล้วแจ้งให้นายกเทศมนตรีทราบ

2.2 นายกเทศมนตรี

2.2.1 ที่มาของนายกเทศมนตรี

2.2.1.1 ให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระการดำรง ตำแหน่ง 4 ปี แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองวาระไม่ได้

2.2.1.2 กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 คือ

- 1) ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- 2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
- 3) ต้องไม่เป็นผู้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะมีเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันสมัครเลือกตั้ง
- 4) ต้องไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : 2547 : 57-58)

เทศบาลให้มีนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 25)

2.2.2 นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 2.2.2.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
- 2.2.2.2 รับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เทศบัญญัติและนโยบาย
- 2.2.2.3 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล
- 2.2.2.4 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรีที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี
- 2.2.2.5 วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- 2.2.2.6 รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
- 2.2.2.7 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น
- 2.2.2.8 ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาเทศบาลกับนายกเทศมนตรี

1. นายกเทศมนตรีต้องแถลงนโยบายก่อนเข้ารับหน้าที่ ซึ่งกำหนดวิธีการโดยให้แถลงนโยบายต่อสภาเสียก่อน หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภาทุกคน
2. สภาเทศบาลไม่สามารถลงมติให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งได้

3. กรณีสภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาหาข้อยุติประกอบด้วย
คณะกรรมการจำนวนสิบห้าคน โดยสภาเทศบาลเสนอเจ็ดคน และนายกเทศมนตรีเสนอเจ็ดคน
และให้กรรมการทั้งสิบสี่คนเสนอบุคคลอื่นหนึ่งคนทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าว

เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแล้ว
เสร็จให้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อส่งไปให้นายกเทศมนตรีให้นายกเทศมนตรีเสนอร่าง
เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการฯ ต่อ
สภาเทศบาล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หาก
นายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นคือสภาเทศบาลภายในเวลาที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการ-
จังหวัด รายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

กรณีที่สภาเทศบาลได้รับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแล้ว พิจารณาไม่แล้วเสร็จ
ภายในสามสิบวัน หรือไม่เห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอยุบสภาเทศบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : 2547 :58)

ในการประกาศกำหนดกองหรือส่วนราชการให้เทศบาลจัดทำเป็นประกาศเทศบาล
โดยให้กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของกองหรือส่วนราชการที่เรียกอย่างอื่น โดยมี
แนวทางการกำหนด ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล ให้มีเจ้าหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของ
เทศบาลและราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในเทศบาล
โดยเฉพาะรวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลให้เป็นไปตาม
นโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของเทศบาล

2. กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและแผน ซึ่งมี
ลักษณะเพื่อประกอบการกำหนดนโยบายจัดทำแผนหรือโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน
ตามแผนหรือความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ อาจเป็นนโยบายแผนงานของเทศบาลหรือเมืองพัทยา
และโครงการระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม หรือระดับจังหวัดแล้วแต่กรณี และปฏิบัติ
หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

3. กองคลัง สำนักการคลังมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการจ่าย การรับ
การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งาน
เกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ เงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำ
งบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่าง ๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภททะเบียนคุม

เงินรายได้ และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับการพัสดุของเทศบาล และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

4. กองช่าง สำนักการช่างมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ การตรวจสอบ การก่อสร้าง งานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานการก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติ ติดตามควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล การควบคุม การบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานที่เกี่ยวกับแผนงาน ควบคุม งบรักษา การเบิกจ่าย วัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

5. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขชุมชนส่งเสริมสุขภาพและอนามัย กองป้องกันโรคติดต่อ งานสุขภาพาส สิ่งแวดล้อมและงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุข งานสัตว์แพทย์ ในกรณีที่ยังไม่ได้จัดตั้งกองแพทย์จะมีงานด้านการรักษาพยาบาลในเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์บริการสาธารณสุข และงานทันตสาธารณสุข

6. กองการศึกษา สำนักการศึกษามีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร ศึกษาและพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบการศึกษาและการศึกษาดูตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและ อาชีวศึกษา โดยให้มีงานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งานโรงเรียน งานศึกษานิเทศก์ งานกิจการนักเรียน งานการศึกษาปฐมวัย งานขยายโอกาสทางการศึกษา งานฝึก และส่งเสริมอาชีพ งานห้องสมุดพิพิธภัณฑ์และเครือข่ายทางการศึกษา งานกิจการศาสนา งานส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมงานกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน และ การศึกษานอกโรงเรียน และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

7. กองสวัสดิการและสังคม สำนักสวัสดิการสังคมมีหน้าที่ความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน การพัฒนาชุมชน การจัดระเบียบชุมชนหนาแน่นและชุมชนแออัด การจัดให้มีและสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เยาวชน การส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นและงานสาธารณะ การให้คำปรึกษาแนะนำหรือตรวจสอบเกี่ยวกับงาน สวัสดิการสังคมและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

8. กองการประปา สำนักการประปามีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุม การผลิตและจำหน่ายน้ำประปา การติดตั้งประปา ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการงบประมาณ

รายได้ รายจ่าย การบัญชี พัสดุ การวางแผนปรับปรุงในข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการประปา รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

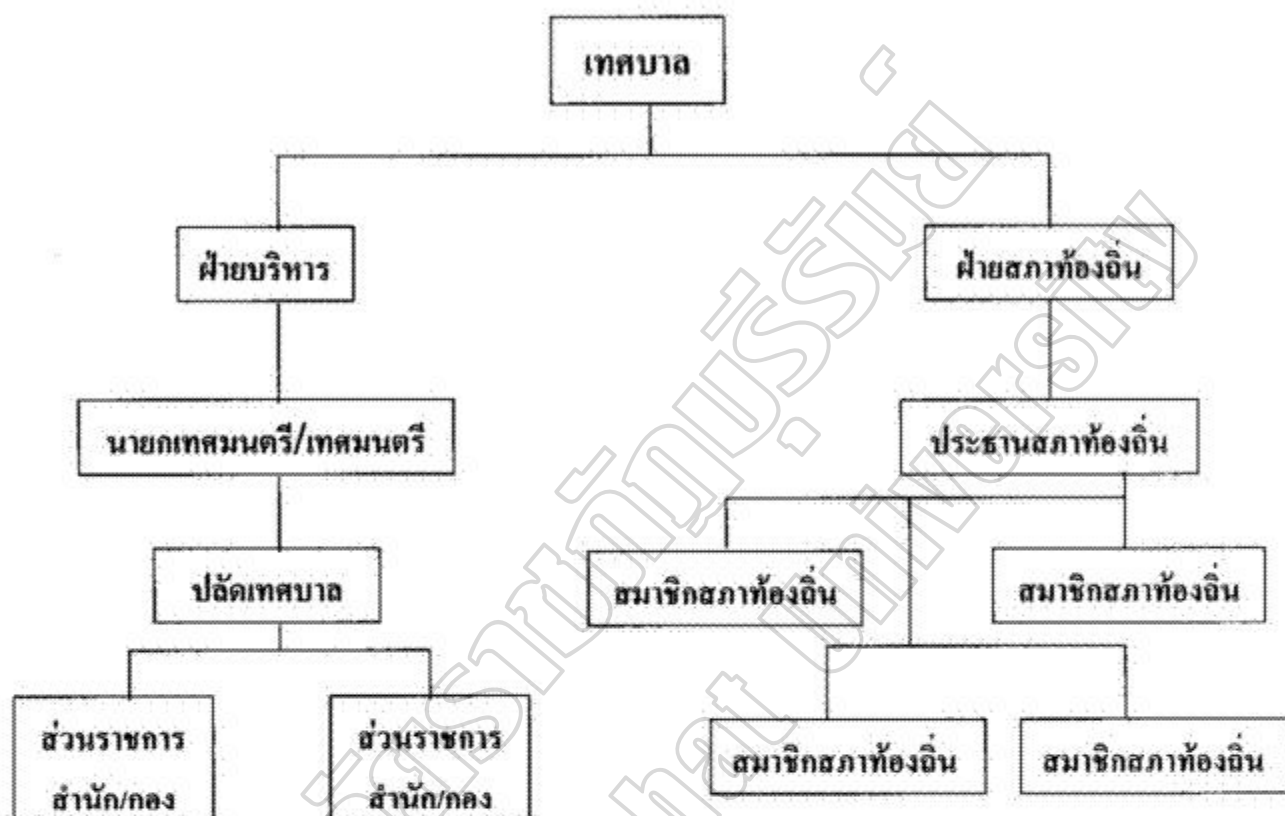
9. กองการแพทย์ สำนักงานการแพทย์มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพยายาม และการบริการทางการแพทย์ งานวิชาการ และแผนงานทางด้านการแพทย์พยาบาลและบริการ สาธารณสุข งานเภสัชกรรม ทันตสาธารณสุข งานชันสูตรและรังสีวิทยา งานเวชกรรม งาน ผู้ป่วยนอก งานผู้ป่วยในและห้องคลอด งานห้องผ่าตัด และวิสัญญี รวมทั้งงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับ มอบหมาย

10. กองช่างสุขาภิบาล สำนักงานช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านพัสดุที่ใช้แล้ว (ขยะ) การจัดการคุณภาพน้ำ การควบคุมออกแบบและ ก่อสร้างอาคาร โรงงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การควบคุมดูแลรักษาตรวจสอบระบบบำบัด น้ำเสียและมลพิษในด้านอื่น ๆ รวมทั้งการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

11. หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการตรวจสอบ บัญชีเอกสารการเบิกจ่ายเงิน เอกสารการรับเงินทุกประเภท ตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการ บัญชี งานตรวจสอบพัสดุและการเก็บรักษา งานตรวจสอบทรัพย์สินและการทำประ โยชน์จาก ทรัพย์สินเทศบาลและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

12. แขวง มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการภายในแขวงในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของ ปลัดเทศบาล โดยให้มีสำนักงานแขวง งานการการศึกษา งานคลัง งานสวัสดิการสังคม งานการ ประปา งานสาธารณสุข งานช่าง อยู่ในแขวงหรืออาจจะให้มีการแบ่งส่วนราชการอื่น ๆ ที่จำเป็นมา ปฏิบัติหน้าที่ในแขวงนั้นรวมทั้งปฏิบัติงานในหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจัดให้มีฐานะเป็นสำนัก กอง ฝ่าย แผนก หรืองานก็ได้ โดยคำนึงถึงลักษณะงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ ประมาณและคุณภาพของงานได้ตามความ เหมาะสมของแต่ละเทศบาล

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล
ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550 : 36)

หน้าที่ของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติและหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ นอกจากนั้นเทศบาลยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่จะต้องปฏิบัติและหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแบ่งตามฐานะเทศบาล โดยหน้าที่ของเทศบาลตำบลมีดังต่อไปนี้ (สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น. ม.ป.ป. : 152 – 153)

1. หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา 50 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 10 โดยแก้ไขเพิ่มเติม (7) และเพิ่มเติมความโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 11 โดยเพิ่มเติมความ (8) และ (9)

เทศบาลตำบลมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 1.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 1.3 รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัด

ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 1.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 1.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 1.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- 1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 1.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

- 1.9 หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยกรณีนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (วรรคสองของมาตรา 50 แก้ไข โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546)

2. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 51) แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2511 มาตรา 3

- 2.1 ให้มีน้ำสะอาดหรือประปา
- 2.2 ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 2.3 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 2.4 ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 2.5 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 2.6 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 2.7 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 2.8 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 2.9 เทศพาณิชย์

ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติแผนชั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดภารกิจของเทศบาล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในท้องถิ่นตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ การส่งเสริมการพัฒนาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ (คนชรา) และผู้พิการ (ผู้ด้อยโอกาส)
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพและสาธารณสถานอื่นๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

25. การผังเมือง

26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การควบคุมเทศบาล

การควบคุมดูแลเทศบาลให้ปฏิบัติตามหน้าที่ โดยถูกต้องตามกฎหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาลและตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจสอบจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้และให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยมีความถูกต้องตามกฎหมาย (มาตรา 71) (สำนักกฎหมายและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2547:41-42)

การสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีเมื่อนายอำเภอในกรณีแห่งเทศบาลตำบลในอำเภอนั้นหรือผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีแห่งเทศบาลเมือง และเทศบาลนครเห็นว่านายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติภารกิจของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาลหรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีมีอำนาจที่สั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีนั้นไว้ก่อนได้ แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรับรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่คำสั่ง เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยสั่งการตามสมควร (มาตรา 72 แก้ไขเพิ่มเติม โดย

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 44) การสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาลหรือ รองประธานสภาเทศบาลปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือความประพฤติในทางจะนำมา ซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการให้เสนอความเห็นต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภา เทศบาลพ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด (มาตรา 73 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 45)

การยุบสภาเทศบาล เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือ ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อยุบสภาเทศบาลก็ได้ เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่น ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยุบสภาเทศบาล และให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย เมื่อมีการยุบสภาหรือถือว่ามี การยุบสภาเทศบาลตาม พระราชบัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก สภาเทศบาลภายในสี่สิบห้าวัน (มาตรา 74 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 13)

แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ได้กำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาระบบบริหารการจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบลให้ มีประสิทธิภาพ สำหรับรองรับการถ่ายโอนภารกิจในอนาคต โดยประเมินการบริหารงานตามการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (การบริหารที่มีธรรมาภิบาล (2551.ออนไลน์) ดังนี้

ภาพประกอบ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ที่มา : www.image.auslandteam.mulity.com/attachment . (2551)

หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรวจกฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและคุณนิติธรรมของสมาชิก

ระดับประเทศ หมายถึง กระบวนการเสนอร่างกฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ เป็นไปด้วยความชอบธรรม เนื้อหาของกฎหมายมีความทันสมัย เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติ ตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้นจะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญบังคับใช้กับทุกสังคมอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่ขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ระดับภาครัฐ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ใช้ในการบริหารร่วมกันภายในภาครัฐ เช่น กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ พัสดุ และบริหารงานบุคคล

ระดับองค์กร หมายถึง กฎ กติกาที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคกัน

หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

ระดับประเทศ ประชาชนในแต่ละคนทำหน้าที่อย่างถูกต้อง คือเลือกทำงานที่สุจริตและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและเป็นพลเมืองที่ดี

ระดับภาครัฐ ผู้แทนประชาชนที่เข้าไปบริหารราชการ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

ระดับองค์กร เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญ ยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยมีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความ โปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

ระดับประเทศ ประชาชนมีอิสระในการสื่อสาร สื่อมวลชนสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่และมีจริยธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้

ระดับภาครัฐ การตัดสินใจและปฏิบัติงานของภาครัฐต้องมีความ โปร่งใส ช่วยในการตัดสินใจในการลงทุนที่เหมาะสมของภาคธุรกิจ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางกฏหมายได้ถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น

ระดับองค์กร ประชาชนรู้ขั้นตอนในการที่จะติดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้องค์กรมีความ โปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดีภายใน เพื่อให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กรด้วย

หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวน การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

ระดับประเทศ ให้รัฐส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ

ระดับภาครัฐ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังการแสดงความคิดเห็นในปัญหาสำคัญของชาติที่มีข้อโต้แย้งหลายฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจของภาครัฐในการดำเนินงานอันมีผลกระทบต่อประชาชน เพื่อปรับปรุงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ระดับองค์กร จะต้องมีการวางระบบการรับฟังความเห็นและการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งองค์กรจะต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในด้วย

หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบของสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคม และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่ยอมรับผลจากการกระทำของตน

ระดับประเทศ ประชาชนรู้ เข้าใจการใช้สิทธิเสรีภาพและปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ

ระดับภาครัฐ การตรากฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดินของคณะผู้บริหารต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ การจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำจะต้องมีความชัดเจน โดยฝ่ายการเมืองรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย โดยให้ฝ่ายประจำรับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบาย

ระดับองค์กร มีการกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐ มีการกระจายอำนาจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบในทุกระดับมีความชัดเจน

หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงการและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประเมิณผล

ระดับประเทศ การใช้ทรัพยากรของประเทศต้องเป็นไปด้วยความประหยัด หมุนเวียนใช้และสร้างทดแทนใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ พยายามลดภาวะทั้งในน้ำ ดินและอากาศ เพื่อส่งทอดทรัพยากรที่สมบูรณ์ให้แก่ชนรุ่นหลัง

ระดับภาครัฐ ทุกหน่วยงานจะต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด มีรายงานผลการทำงานและแสดงประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะ

ระดับองค์กร ผู้บริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมดเลือกนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้เพื่อประสิทธิภาพที่สูงกว่าออกไปและพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล 6 ประการข้างต้นเป็นพื้นฐานที่สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติได้จริง มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานและความประหยัด หรือ 4 ป. ได้แก่

1. ป. ประชาชน การทำงานต้องมีประชาชนเป็นเป้าหมายและศูนย์กลาง เช่น การกำหนดโครงการพัฒนาต่างๆ ควรเป็นไปเพื่อ ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก มีใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร
2. ป. ประสิทธิภาพ คือการทำงานตามกระบวนการที่ถูกต้องอย่างรวดเร็วที่สุด เช่น กรณีประชาชนมาติดต่อราชการ เจ้าหน้าที่องค์กรต้องอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำแก่ประชาชน พร้อมทั้งดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้องและรวดเร็วจึงจะถือว่าทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ป. ประสิทธิผล คือ ผลหรือคุณภาพของงานที่ทำตาม ตัวอย่างเรื่อง ประสิทธิภาพได้เน้นในเรื่องความรวดเร็วและถูกต้องตามขั้นตอน แต่ในเรื่องของประสิทธิผล จะเน้นที่ความถูกต้องของผลงานที่ทำ เช่น การรับชำระภาษีนอกจากจะให้บริการได้อย่างรวดเร็วแล้ว ผลงานที่ทำได้จะต้องไม่มีปัญหาที่ประชาชนจะต้องกลับมาร้องขอให้แก้ไขอีก
4. ป. ประหยัด การทำงานของภาคราชการจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าเงินงบประมาณทุกบาททุกสตางค์ เป็นของประเทศชาติและประชาชน มิใช่งบประมาณส่วนตัว ดังนั้น การใช้จ่ายเงินงบประมาณจะต้องเป็นไปอย่างรอบคอบยิ่งกว่าเงินส่วนตัว การจัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ต้องมีคุณภาพและเหมาะสมกับราคา เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการเปิดกว้างให้มีกระบวนการในการแข่งขันในการเสนอราคา

แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยที่ถือว่าปวงชนทั้งหลายมีสิทธิที่จะรับรู้การดำรงชีพของตนและกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยมีอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

ประธาน คณะรัฐศาสตร์ (2535 : 24) ได้กล่าวว่า การกระจายอำนาจเป็นมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นที่ได้มีการจัดองค์กรกันขึ้น โดยความเห็นชอบของส่วนรวม (โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง) ได้มีโอกาสเข้าร่วมในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะบางประการเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2537 : 362-366) ได้เสนอทวิเคราะห์การกระจายอำนาจกับการกระจายทรัพยากร โดยเสนอกรอบการวิเคราะห์แนวใหม่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นซึ่งเห็นว่ากรอบความคิดใหม่จะเอาชุมชนท้องถิ่น (Local Community) เป็นตัวตั้งเน้นการยอมรับสิทธิของชุมชนตามศักยภาพที่แท้จริงทางเศรษฐกิจสังคมและความต้องการของชุมชน ที่จะบริหารกิจการบางอย่างเอง เช่น การจัดการใช้น้ำ การดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่า ชุมชนหรือการระงับข้อพิพาทกันเองตามประเพณีและวิถีชีวิตที่เขาปฏิบัติกันมา ดังนั้นสาระการวิเคราะห์จะเปลี่ยนใหม่ดังนี้ ชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตั้งไม่ใช่รัฐส่วนกลาง สัมพันธภาพรัฐกับชุมชนท้องถิ่นเป็นสัมพันธภาพที่ดั่งยอมรับซึ่งกันและกัน ไม่ใช่รัฐเป็นผู้ให้ชุมชนและประชาชนเป็นผู้รับกรอบการยอมรับซึ่งกันและกัน ไม่ใช่การเมืองและกฎหมาย แต่เป็นการแสวงหาศักยภาพและวิถีชีวิตตลอดจนประเพณีที่ชุมชนมีมาตั้งแต่เดิม ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม กฎหมายที่รัฐจะออกมารับรองศักยภาพและวิถีชีวิตชุมชนจะเป็นเพียงเครื่องมือ ซึ่งอาจบริหารในโครงสร้างอำนาจรัฐแบบองค์กรท้องถิ่นของตะวันตก เพราะมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดีกว่ากับการบริหารชุมชนท้องถิ่นในชนบท ซึ่งจะมีรูปแบบเทศบาล สุขาภิบาล ไปใช้ไม่ได้เพราะไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน

ประยูร กาญจนกุล (2535 : 17) ได้ให้ความหมาย การกระจายอำนาจเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น ๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ต้องขึ้นอยู่กับการบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

ในเรื่องการกระจายอำนาจมีนักวิชาการได้ให้ความสำคัญและคำจำกัดความไว้ เช่น ลิขิต ชีรวะกิน (2525 : 3) ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ โดยกล่าวว่าการกระจายอำนาจ การปกครองมีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบน คือระดับชาติและโครงสร้างส่วนฐาน คือระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้ว เป็นรากฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านการพัฒนาชนบทโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นต้องอาศัย โครงสร้าง การปกครองตนเองในลักษณะที่มีความเป็นอิสระ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

การกระจายอำนาจมีจุดเริ่มต้นมาจาก 2 ทาง คือ จากข้างบนไปสู่ข้างล่าง รัฐเป็นผู้กระจายอำนาจไปให้ท้องถิ่นทำกิจกรรมบางอย่างเป็นการเริ่มจากการรวมอำนาจไปสู่การกระจายอำนาจอีกทางหนึ่ง จากข้างล่างไปข้างบน ท้องถิ่นหรือแคว้นต่าง ๆ ได้รวมตัวกันเป็นรัฐหรือประเทศขึ้นมา ท้องถิ่นหรือแคว้นตั้งอำนาจของตนบางส่วนให้รัฐบาล เริ่มจากการกระจายอำนาจไปสู่การรวมอำนาจ ประเทศไทยได้กำหนดแนวความคิดในการจัดระเบียบบริหาร การปกครอง ประเทศ คือ หลักการรวมอำนาจ การแบ่งอำนาจและการกระจายอำนาจ มาเป็นระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม 2543 : 36-50) ใช้หลักการรวมอำนาจในการจัดระเบียบ การปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วยสำนักงานกฤษฎีกา กระทรวง ทบวงและกรมต่าง ๆ ใช้หลักการแบ่งอำนาจ ในการจัดระเบียบการปกครองส่วนภูมิภาคประกอบด้วยจังหวัด อำเภอและระดับท้องที่ คือ ตำบล หมู่บ้าน ใช้หลักการกระจายอำนาจในการจัดระเบียบการปกครองส่วน ท้องถิ่นประกอบด้วย เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาและ องค์การบริหารส่วนตำบล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างของเทศบาลที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอสะทอนทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

เบญจวรรณ วันศิศรี (2546 :บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่อง “การศึกษาความเป็น
 ธรรมภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัย พบว่านายก
 องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้าน
 นิติธรรม มีธรรมภิบาลระดับสูง ส่วนด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม มีธรรมภิบาล
 ระดับต่ำ สำหรับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ความรู้ความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่ และความรู้ความ
 เข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมภิบาล ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กับธรรมภิบาลของ
 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ขณะที่อายุ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับธรรมภิบาล
 ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

สุภัทรา วิมลสมบัติ (2548 : บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง “ ธรรมภิบาลกับ
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย อำเภอยางชุมน้อย
 จังหวัดนครสวรรค์” จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถประเมินได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล-
 เกษไชโย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีการบริหารงานโดยการนำหลักธรรมภิบาลมา
 เป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่ง ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย สามารถ
 ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น
 และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักธรรมภิบาล และจาก
 การศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโยประสบความสำเร็จได้ เกิดจาก
 ปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ปัจจัยด้านทีมงานหรือองค์กร และปัจจัยด้าน
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะร่วมมือร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้
 ในการดำเนินงานของทั้ง 3 ปัจจัยนั้นมีการนำหลักการบริหารงานตามหลักธรรมภิบาล มากำหนด
 เป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติ อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส
 หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ยังเน้นหนักในเรื่องของ
 ความซื่อสัตย์และ โปร่งใสในการบริหารองค์กร เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เปิด
 โอกาสให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนิน
 กิจกรรมสาธารณะของท้องถิ่น โดยตรง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่าง
 แท้จริง โดยความต้องการของประชาชนสะท้อนถึงการบริหารกิจการสาธารณะในท้องถิ่นที่เกิด
 ประโยชน์ ต่อประชาชนเพียงใด องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถผูกขาดรวมอำนาจทางการ
 เมืองไว้กับผู้บริหารได้อีกต่อไป หากแต่จำเป็นต้องเปิดกว้าง เพื่อให้องค์กรชุมชนเข้ามารับรู้ความ

เป็นไปและเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ การบริหารการจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง ” ผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน พบว่ายังประสบปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานเก่า ๆ ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ทางด้านกระบวนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาและในเรื่องของการจัดซื้อ จัดจ้าง กระบวนการต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่ามีปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานการณ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีที่มีประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารแตกต่างกันพบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร ตั้งแต่ 1 -10 ปี และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปมีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่มีด้านที่แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นแตกต่างกันพบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาในระดับ

ช่วงชั้นที่ 1 - 2 และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 - 4 มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. ปัญหาและแนวทางในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททหบุรีที่ได้จากคำถามปลายเปิดพบว่า ด้านที่มีจำนวนความถี่ของปัญหา 3 ลำดับแรก คือด้านความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยครูได้เสนอแนวทางแก้ไขด้านหลักความโปร่งใสมากที่สุด รองลงมาคือด้านนิติธรรม ซึ่งปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับค่าเฉลี่ยที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามประมาณค่า

สุวรรณ ทองคำ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก อีกทั้งวิจัยคุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร และขนาดของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนดำรงตำแหน่งอยู่กับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และที่ระดับ 0.01

มนัสนันท์ โฉนารายณ์ (2551 : 54 - 57) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีคอบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศมนตรีเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นคอบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก ในหลักความคุ้มค่า มีค่าร้อยละสูงสุด รองลงมาคือหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบและหลักนิติธรรม ตามลำดับ

อภิชาติ โชดชวัลย์กุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตาม

หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติตามหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติ ด้านความโปร่งใสโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติตามหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก การปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติ ตามหลักความคุ้มค่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการประเมิน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวม และรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่ผล การประเมินสูงสุด คือ ด้านนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านความคุ้มค่า ส่วนด้านที่มีผลการประเมิน ต่ำที่สุดคือ ด้านความโปร่งใส

2. งานวิจัยต่างประเทศ

มาเซลลา (Marcella. 2005 : Abstract) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของโรงเรียนในเขตพื้นที่มอรอนโก รัฐแคลิฟอร์เนีย จากการศึกษาพบว่า ในการ ขับเคลื่อนให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จจะต้องมีโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เป็นอันหนึ่ง อันเดียวทั้งระบบและสอดคล้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

เทนเนคส์ (Tennekes. 2005 : Abstract) การวิเคราะห์การสนทนานโยบายการ ปกครองบ้านเมืองที่ดีของประเทศเนเธอร์แลนด์และเยอรมัน พบว่าการปกครองที่ดีและประสบ ผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง มีคุณธรรมจริยธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อหน้าที่ เกิดผลคุ้มค่าและเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม

คอนเทรรัส (Contreras. 2005 : Abstract) ได้เปรียบเทียบการบริหารจัดการ การศึกษาของโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) สรุปได้ว่า โรงเรียนที่ใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการเกิดความพึงพอใจต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และถูก นำมาใช้เป็นประโยชน์ ทั้งในส่วนของทางราชการ การปกครองส่วนท้องถิ่น และบริษัทโดยทั่วไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบล มีความจำเป็นต้องใช้หลักและวิธีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร ความโปร่งใส ความไว้วางใจซึ่งกันและกันการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติงานที่ซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้ หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นพนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 253 คน แบ่งออกเป็นได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 84 คน กลุ่มพนักงานจ้าง จำนวน 169 คน แบ่งได้ดังนี้

1.1 เทศบาลตำบลละหานทราย จำนวน 84 คน

1.1.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 27 คน

1.1.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 57 คน

1.2 เทศบาลตำบลคาจาง จำนวน 81 คน

1.2.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 16 คน

1.2.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 65 คน

1.3 เทศบาลตำบลหนองแวง จำนวน 55 คน

1.3.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 18 คน

1.3.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 37 คน

1.4 เทศบาลตำบลลำโรงใหม่ จำนวน 33 คน

1.4.1 กลุ่มพนักงานเทศบาล จำนวน 13 คน

1.4.2 กลุ่มพนักงานจ้างเทศบาล จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงาน พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อความลักษณะปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด และหลักเกณฑ์การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล และปัญหาการบริหาร

2.2 สร้างแบบสอบถามศึกษาเพื่อวัดความเป็นธรรมาภิบาลของเทศบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขสำนวน และภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ ทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมตรงสภาพความเป็นจริงเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน คือ

2.4.1 ดร.ผดุงชาติ ยังดี ตำแหน่ง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ จิวัดนา ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.3 นายกิตติ ผีกอนวัง ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลสำโรงใหม่ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองในเขตเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดงจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9721 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงนายกเทศมนตรีตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้พนักงานเทศบาล คอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ณ สำนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยได้รับร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง คอบแบบสอบถามทันที พร้อมขอรับคืนกลับมาเมื่อตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. จำนวนแบบสอบถามที่แจก 253 ฉบับ ได้รับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ 253 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ลงรหัสสอบถามกำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
3. นำแบบสอบถามทุกฉบับประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อเสนอแนะที่เป็นลักษณะปลายเปิด (Open Question) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
4. เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด.2535 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.51-3.50	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.51-2.50	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00-1.50	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคำคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทนค่า	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทำการวิเคราะห์จำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล

ตำบล 6 หลัก คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) เป็นการแสดงความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	81	32.00
หญิง	172	68.00
รวม	253	100
2. อายุ		
18 – 25 ปี	27	10.7
26 – 35 ปี	113	44.7
36 – 45 ปี	76	30
46ปีขึ้นไป	37	14.6
รวม	253	100
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	5	2
มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	50	19.8
ปวส. หรือเทียบเท่า	77	30.4
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	110	43.5
ปริญญาโทขึ้นไป	11	4.3
รวม	253	100

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4. ปัจจุบันปฏิบัติงานในตำแหน่ง		
พนักงานเทศบาล ระดับ		
ระดับ 1 - 3	28	14.6
ระดับ 4 - 5	43	19.8
ระดับ 6 - 8	13	5.5
พนักงานจ้าง		
พนักงานจ้างทั่วไป	81	27.3
พนักงานจ้างตามภารกิจ	88	32.8
รวม	253	100
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
1 - 5 ปี	117	46.2
6 - 10 ปี	105	41.5
11 - 15 ปี	25	9.9
16 - 20 ปี	6	2.4
21 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	253	100

จากตาราง 1 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 253 คน เป็นเพศชาย จำนวน 81 คน (ร้อยละ 32.00) เป็นเพศหญิง จำนวน 172 คน (ร้อยละ 68.00)

จำแนกตามอายุ ปรากฏว่า ช่วงอายุระหว่าง 26 - 35 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 113 คน (ร้อยละ 44.70) รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 76 คน (ร้อยละ 30.00) และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 10.70)

จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่าระดับการศึกษาสูงสุดจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 110 คน (ร้อยละ 43.50) รองลงมาจบการศึกษาระดับ ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 77 คน (ร้อยละ 31.03) และที่มีจำนวนที่น้อยที่สุดคือ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.00)

จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ปรากฏว่าพนักงานจ้างตามภารกิจ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 88 คน (ร้อยละ 34.80) รองลงมาเป็นพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 81 คน (ร้อยละ 32.00) และที่มีจำนวนที่น้อยที่สุดคือ เป็นพนักงานเทศบาล ระดับ 6-8 จำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.10)

จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ปรากฏว่าประสบการณ์ระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 117 คน (ร้อยละ 46.20) รองลงมาประสบการณ์ ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 105 คน (ร้อยละ 41.50) และที่มีจำนวนที่น้อยที่สุดคือ ประสบการณ์ระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.40)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	หลักนิติธรรม	3.66	1.05	มาก
2	หลักคุณธรรม	3.61	.81	มาก
3	หลักความโปร่งใส	3.57	.64	มาก
4	หลักการมีส่วนร่วม	3.51	.82	มาก
5	หลักความรับผิดชอบ	3.52	.74	มาก
6	หลักความคุ้มค่า	3.52	.80	มาก
รวมเฉลี่ย		3.61	.56	มาก

จากตาราง 2 พบว่าความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาตามลำดับคือ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.61$) ด้านหลักความ

โปร่งใส ($\bar{X}=3.57$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.51$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.52$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.52$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้าง เทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

	หลักนิติธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นก่อนอนุมัติและประกาศใช้เทศบัญญัติ	3.78	1.02	มาก
2	เทศบัญญัติที่ประกาศใช้เป็นทีประชาชนยอมรับและร่วมมือปฏิบัติตามเทศบัญญัติด้วยความเต็มใจ	3.72	0.99	มาก
3	การบังคับใช้เทศบัญญัติเป็นไปอย่างเคร่งครัดและเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ	3.61	1.01	มาก
4	การออกเทศบัญญัติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่และเป็นไปตามความต้องการของประชาชน	3.71	.97	มาก
5	มีการประชาสัมพันธ์และมีการชี้แจงให้ประชาชนทราบและเข้าใจในการปฏิบัติ	3.51	1.15	มาก
6	มีการพัฒนาบุคลากรและสมาชิก ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย	3.47	1.08	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.66	.68	มาก

จากตาราง 3 พบว่าความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 6 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 1 เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นก่อนอนุมัติและประกาศใช้เทศบัญญัติ ($\bar{X}=3.78$) รองลงมาคือ ข้อ 2 เทศบัญญัติที่ประกาศใช้เป็นทีประชาชนยอมรับและร่วมมือปฏิบัติตามเทศบัญญัติด้วยความเต็มใจ ($\bar{X}=3.72$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 6 มีการพัฒนาบุคลากรและสมาชิก ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย ($\bar{X}=3.47$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้าง เทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

	หลักคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	มีจิตสำนึกในฐานะตัวแทนประชาชน	3.64	.972	มาก
2	มีการใช้หลักจริยธรรมในการบริหารงาน	3.60	.965	มาก
3	สนับสนุนให้สมาชิกมีความสามัคคี ไม่มีความขัดแย้ง หรือ แย่งชิงผลประโยชน์	3.60	1.08	มาก
4	สนับสนุนให้บุคลากร ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ มีวินัย	3.62	1.10	มาก
5	ริเริ่มให้สมาชิกใช้หลักจริยธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน	3.61	1.03	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.66	.68	มาก

จากตาราง 4 พบว่าความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 1 มีจิตสำนึกในฐานะตัวแทนประชาชน ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมาข้อคือข้อ 4 สนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ มีวินัย ($\bar{X} = 3.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 2 มีการใช้หลักจริยธรรมในการบริหารงาน และข้อ 3 สนับสนุนให้สมาชิกมีความสามัคคี ($\bar{X} = 3.60$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ

หลักความโปร่งใส		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล ได้แก่			
	1. เข้าร่วมประชุมสภาเทศบาล	3.67	0.99	มาก
	2. ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก	3.60	1.02	มาก
2	เทศบาลได้เปิดเผยข้อมูล ข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่			
	1. เทศบัญญัติ	3.51	1.07	มาก
	2. เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	3.51	1.04	มาก
	3. การจัดซื้อ - จัดจ้าง	3.56	1.09	มาก
	4. ฐานะการเงิน - การคลัง	3.51	1.06	มาก
	5. แผนการ โครงการ	3.67	1.08	มาก
	6. ผลการดำเนินงาน	3.69	0.97	มาก
3	สนับสนุนให้สร้าง ความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น			
	1. จัดประชุมสภาเทศบาลสัญจร	3.44	1.07	ปานกลาง
	2. จัดโครงการเทศบาลเคลื่อนที่	3.56	1.09	มาก
รวมเฉลี่ย		3.57	0.64	มาก

จากตาราง 5 พบว่าความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือข้อ 2.6 ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องของผลการดำเนินงานของเทศบาล ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมาข้อคือข้อ 1.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาล ($\bar{X} = 3.67$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3.1 สนับสนุนให้สร้าง ความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น จัดประชุมสภาเทศบาลสัญจร ($\bar{X} = 3.44$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ

หลักการมีส่วนร่วม		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานได้แก่			
	1. มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนา	3.62	.90	มาก
	2. ให้ตัวแทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ - จัดจ้าง	3.58	1.09	มาก
	3. เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่อผลการดำเนินการ	3.52	1.08	มาก
2	สนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินการของกลุ่มต่าง ๆ เช่น			
	1. จัดสรรงบประมาณอุดหนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม	3.38	1.11	ปานกลาง
	2. จัดให้มีการพัฒนาความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ ตามความต้องการกลุ่ม เช่น การฝึกอบรม	3.45	1.05	ปานกลาง
3.	ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ	3.53	1.08	มาก
4	ส่งเสริมให้จัดทำประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล	3.49	1.06	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.51	.82	มาก

จากตาราง 6 พบว่าความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2.1, 2.2 และข้อ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 3.62$) รองลงมา คือ ข้อ 1.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยการให้ตัวแทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ - จัดจ้าง ($\bar{X} = 3.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 2.1 สนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินการของกลุ่มต่าง ๆ ในการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ($\bar{X} = 3.38$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้าง
เทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย
จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ

หลักความรับผิดชอบ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้ให้สัญญาไว้แก่ประชาชน	3.54	1.06	มาก
2	ปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้	3.46	1.03	ปานกลาง
3	เอาใจใส่ต่อปัญหา และความเดือดร้อนของประชาชนโดย รีบดำเนินการแก้ไขอย่างทันที่	3.52	1.06	มาก
4	แสดงความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานผิดพลาดและเกิด ความเสียหาย	3.54	1.03	มาก
5	จัดทำโครงการ และจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ และถูกต้องตามลักษณะงาน/โครงการ	3.57	1.08	มาก
6	เข้าร่วมประชุมทุกครั้งหากไม่มีเหตุสุดวิสัย	3.53	1.04	มาก
เฉลี่ยรวม		3.52	.74	มาก

จากตาราง 7 พบว่าความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 5 จัดทำโครงการ และจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและถูกต้องตามลักษณะงาน/โครงการ ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาคือข้อ 1 ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้ให้สัญญาไว้แก่ประชาชน และแสดงความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานผิดพลาดและเกิดความเสียหาย ($\bar{X} = 3.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 2 ปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.46$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ

	หลักความคุ้มค่า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	บริหารใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าเฉพาะที่จำเป็น	3.61	1.03	มาก
2	มีระบบตรวจสอบการประเมินผลการใช้จ่ายอย่างเข้มงวด	3.52	1.04	มาก
3	มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานของการทำงาน	3.58	1.02	มาก
4	จัดลำดับก่อน - หลัง ในการใช้จ่ายงบประมาณ	3.51	1.07	มาก
5	สร้างจิตสำนึกบุคลากรในการประหยัดการใช้จ่ายทรัพยากร	3.50	.99	ปานกลาง
6	รณรงค์ให้ประชาชนมีความประหยัดยึดหลักความพอเพียง	3.53	1.05	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.52	.80	มาก

จากตาราง 8 พบว่าความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 1 บริหารใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าเฉพาะที่จำเป็น ($\bar{X} = 3.61$) รองลงมา คือข้อ 3 มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานของการทำงานมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5 สร้างจิตสำนึกบุคลากรในการประหยัดการใช้จ่ายทรัพยากร ($\bar{X} = 3.50$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตาราง 9 จำนวนร้อยละและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของพนักงาน และพนักงานจ้างของเทศบาล
ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขต อำเภอสะพานทราย
จังหวัดบุรีรัมย์

	ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ควรเข้มงวดการจัดซื้อ - จัดจ้างมากกว่านี้ ให้มีราคาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด	37	46.83
2	ควรให้มีบุคคล หรือองค์การภายนอกเข้ามาตรวจสอบการทำงาน of เทศบาล	30	37.97
3	ควรเน้นในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น และควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง	6	7.60
4	ผู้บริหารควรปฏิบัติต่อผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเท่าเทียม ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ตามความเหมาะสมกับกาลเทศะ และจริงใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	6	7.60
	รวมเฉลี่ย	79	100

จากตาราง 9 พบว่าข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรเข้มงวดการจัดซื้อ - จัดจ้างมากกว่านี้ ให้มีราคาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด (ร้อยละ 46.83) รองลงมา คือ ควรให้มีบุคคล หรือองค์การภายนอกเข้ามาตรวจสอบการทำงาน of เทศบาล จำนวน 30 คน (ร้อยละ 37.97) จำนวนน้อยที่สุด คือควรเน้นในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรปฏิบัติต่อผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเท่าเทียม ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ตามความเหมาะสมกับกาลเทศะและจริงใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง (ร้อยละ 7.60)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชากร พนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 253 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมภาคนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและนำแบบสอบถามมี 3 ลักษณะได้นำไปทดลองใช้กับพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของคอนบรอก (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .9721

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงาน และพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเองและขอรับคืนในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 253 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 253 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

4.1 ข้อมูลทางสถานภาพทั่วไปของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จำแนกตามสถานภาพทางประชากร ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม โดยภาพรวมพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลมีความคิดเห็นระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ การออกเทศบัญญัติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่และเป็นไปตามความต้องการของประชาชน รองลงมา คือ เทศบัญญัติที่ประกาศใช้เป็นที่ประชาชนยอมรับและร่วมมือปฏิบัติตามเทศบัญญัติด้วยความเต็มใจ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการพัฒนาบุคลากรและสมาชิก ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย

1.2 หลักคุณธรรม โดยภาพรวมพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลมีความคิดเห็นระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ มีจิตสำนึกในฐานะตัวแทนประชาชน รองลงมา คือ สนับสนุนให้บุคลากร ปฏิบัติงานด้วยความขยัน ซื่อสัตย์

มีวินัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการใช้หลักจริยธรรมในการบริหารงาน และสนับสนุนให้สมาชิกมีความสามัคคี ไม่มีความขัดแย้ง หรือแย้งซึ่งผลประโยชน์

1.3 หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลมีความคิดเห็นระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องของผลการดำเนินงานของเทศบาล รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสนับสนุนให้สร้างความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น จัดประชุมสภาเทศบาลสัญจร

1.4 หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลมีความคิดเห็นระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนา รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยการให้ตัวแทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ – จัดจ้าง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินการของกลุ่มต่าง ๆ เช่น การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

1.5 หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลมีความคิดเห็นระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ จัดทำโครงการ และจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและถูกต้องตามลักษณะงาน/โครงการ รองลงมาคือ ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้ให้สัญญาไว้แก่ประชาชน และแสดงความรับผิดชอบเมื่อการดำเนินงานผิดพลาดและเกิดความเสียหาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

1.6 หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลมีความคิดเห็นระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ บริหารใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าเฉพาะที่จำเป็นรองลงมาคือ มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานของการทำงานมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพและให้เกิดประโยชน์สูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สร้างจิตสำนึกบุคลากรในการประหยัดการใช้ทรัพยากร

2. ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาล ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบล อันดับแรกคือ ควรเข้มงวดการจัดซื้อ – จัดจ้างมากกว่านี้ ให้มีราคาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด รองลงมา คือ ควรให้มีบุคคล หรือองค์การภายนอกเข้ามาตรวจสอบการทำงาน of เทศบาล จำนวนน้อยที่สุด ควรเน้นในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น

สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรปฏิบัติต่อผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเท่าเทียม ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ตามความเหมาะสมกับกาลเทศะและจริงใจ ทั้งค่อนหน้าและลับหลัง

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย เพื่อหาแนวทางที่จะแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบอันจะเป็นข้อมูลให้องค์กรนำไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม พบว่าพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย มีการวางกฎเกณฑ์ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความเป็นธรรมต่อประชาชน ครอบคลุมไปถึงเรื่องการตรากฎหมายให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ประชาชนเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้วางไว้ เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน รับผิดชอบการให้พื้นที่ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย ได้มีการพัฒนาปรับปรุงระบบการออกกฎ ระเบียบ เทศบัญญัติต่าง ๆ มีการบังคับใช้อย่างเป็นธรรม เกรงครัต และเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ดำเนินการงานตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของเทศบาลอย่างค่อนเนื่อง สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันสมัย ทั้งนี้ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการการบริหารงาน สนับสนุน ส่งเสริม และแต่งตั้งประชาชนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง กรรมการจัดหาพัสดุ งานจ้าง การจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมอาชีพ นวดแผนไทย การฝึกอบรมอาชีพทอผ้าไหมพรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสนันท์ โฉนารายณ์ (2551 : 54 - 57) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าความคิดเห็นต่อ

บทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก และสุวรรณ ทองคำ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า มีดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม จากการวิจัยพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะก่อนที่จะดำเนินการ ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือเทศบัญญัติในเรื่องต่าง ๆ มีการออกประชาคมตามหมู่บ้านเพื่อนำข้อเสนอและความต้องการของประชาชนในพื้นที่มาใช้ในการพิจารณาร่างข้อกฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนยอมรับและร่วมมือปฏิบัติตาม มีการบังคับใช้อย่างเป็นธรรม เกรงครัต และเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติ เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน เช่น การตราเทศบัญญัติการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เรื่อง สิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้เทศบาลต้องรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมถึงการกำจัดขยะมูลฝอย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ โชคชัชวาลย์กุล (2550 : 88) ซึ่งได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าไซ ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านหลักคุณธรรม จากการวิจัยพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารในเทศบาลตำบลตระหนักถึงการให้บริการประชาชน เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน รับผิดชอบต่อหน้าที่ และเทศบาลได้ประกาศมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของพนักงาน เพื่อถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงานและสร้างจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน มีการรณรงค์และสนับสนุนให้บุคลากรใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม อย่างกว้างขวางและจริงจังเพื่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า

สถานการณ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส จากการวิจัยพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมาก
ที่เป็นเช่นนี้เพราะเทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องถึงผลการ
ดำเนินงานของเทศบาล ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเทศบาลได้ง่าย และเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นแผนงานโครงการ ผลการดำเนินงาน
ประจำปีของเทศบาล การจัดซื้อ - จัดจ้าง เทศบัญญัติ เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทาง หอกระจายข่าว แผ่นพับ การปิดประกาศตามป้าย
ประชาสัมพันธ์ของเทศบาล และหมู่บ้าน หรือทาง INTERNET เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
งานวิจัยของจักรภัทร ชารีคำ (2550 : 88) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิ จังหวัด
มหาสารคาม เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานตาม
หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา มีบริบทที่แตกต่างกัน ลักษณะของประชากรหรือสภาพทางเศรษฐกิจและ
สังคม ที่สำคัญคือการบริหารจัดการของเทศบาลแต่ละแห่ง

2.4 ด้านการมีส่วนร่วม จากการวิจัยพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมาก
ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการดำเนินการกิจของเทศบาล ระเบียบได้กำหนดให้ประชาชนร่วมเป็น
คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2547 ได้กำหนดให้มีการแต่งตั้ง
ประชาชนเข้าเป็นกรรมการในการจัดหาพัสดุ งานจ้าง และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ
จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีการแต่งตั้งภาค
ประชาชน ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน และ
คณะกรรมการติดตามประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ)
ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิ จังหวัดมหาสารคาม เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าความ
คิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม
โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 หลักความรับผิดชอบ จากการวิจัยพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย ผู้บริหารของเทศบาลมีความเอาใจใส่ ต่อปัญหา และความเดือดร้อนของประชาชนโดยรีบดำเนินการแก้ไขอย่างทันท่วงที จัดทำโครงการ และจัดการบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การก่อสร้างถนน การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ฯลฯ สามารถจัดการบริการสาธารณะของรัฐ ได้อย่างทั่วถึง และตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สามารถดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวม และรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษามีบริบทที่แตกต่างกัน ลักษณะของสภาพพื้นที่ ประชากร หรือสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละเทศบาลแตกต่างกัน ที่สำคัญคือการบริหารจัดการของเทศบาลแต่ละแห่ง

2.6 หลักความคุ้มค่า จากการวิจัยพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าเฉพาะสิ่งที่จำเป็น มีการจัดลำดับก่อน-หลัง ในการใช้จ่ายงบประมาณ มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานของทำงาน และมีการตรวจสอบการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเข้มงวด โดยมีตรวจสอบการทำงานจากบุคคลภายนอก เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ ทองคำ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ควรจะมีพัฒนาปรับปรุงเพื่อพัฒนาไปในระดับที่ดีขึ้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เทศบาลตำบลควรนำข้อมูลดังกล่าว ไปใช้วางแผนให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งในส่วนของ การวางแผน การบริหารจัดการ การตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นในทุกรูปแบบ เช่น การประชาคม กระฐู ด้รับความคิดเห็น สายตรงนายกเทศมนตรี ฯลฯ เป็นต้น

1.2 จากผลการศึกษา พบว่าความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่พบในการบริหารงานของเทศบาลในด้านการมีส่วนร่วม แม้จะพบในระดับมากแต่ค่าเฉลี่ยยังต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ฉะนั้น เทศบาลควรส่งเสริมด้านการฝึกอบรมอาชีพ ส่งเสริมการลงทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีแนวทางในการประกอบอาชีพที่สามารถเพิ่มรายได้ให้ประชาชนมีงานทำไม่ตกงานสามารถเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัวได้และควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อมาอบรมความรู้ให้แก่ประชาชนหรือหาแหล่งตลาดเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ของประชาชน รวมถึงควรมีการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวซึ่งจะส่งผลทำให้เศรษฐกิจของชุมชนเจริญเติบโตขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทรายในด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมากที่สุด และสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลในพื้นที่ใกล้เคียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณี มหาวิรุฬห์. (2531). ทศนคติในการดำเนินงานเบื้องต้นของประชาชน กรรมการหมู่บ้านตาม
โครงการปรีณรงค์คุณภาพชีวิตและความจำเป็นพื้นฐาน : กรณีศึกษาจังหวัดชัยนาท
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กนกศักดิ์ แสงเงินอ่อน. (2546). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ
ผู้บริหารท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัด
เชียงราย. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2550). คู่มือการมีส่วนร่วมภาคประชาชน
เกี่ยวกับหน้าที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2547). รายงานประจำปี พ.ศ. 2547.
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- การบริหารที่มีธรรมาภิบาล. (2551) (ออนไลน์) www.image.auslandteam.multy.com/attachment.
- เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์. (2548) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ การบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- โกวิท พวงงาม. (2543). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ ฯ :
สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- จักรภัทร ชาริคำ. (2550). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์
ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชยากร เทศะบัวรุ่ง. (2544). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
จราจร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิต
วิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉวีรัตน์ วรเทพพิพัฒน์. (2540). กำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ ฯ : เสมาธรรม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2537). กฎหมายทางเลือของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- เบญจวรรณ วันดีศรี. (2546). การศึกษาความเป็นธรรมภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). บัณฑิตวิทยาลัย :
สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.
กรุงเทพฯ : กุรุสภา.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- ประยูร กาญจนกุล. (2535). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. งานศึกษาวิจัยค้นคว้าอิสระ.
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรินทร์ เห่งสุวรรณ. (2551). ธรรมภิบาลกับประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาล. (ออนไลน์)
www.stabunrong.go.th/journal/journal_17/1701.pdf
- พิทยา ว่องกุล. (2541). ธรรมรัฐถึงธรรมาริปีโดยสุดยอดการปกครองที่ไม่ต้องถูกปกครอง.
อัมรินทร์พรินดีง กรุงเทพฯ ฯ
- ไพรัช สุขสงญาติ. (2542). ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจ
ชุมชนพึ่งตนเองอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนา
สังคม) กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- มนัสนันท์ โกล่นรายณ์. (2551). ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลัก
ธรรมภิบาลของนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์.
บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ และคณะ. (2546). การบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ลิขิต ชีร์เวทิน. (2525). การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ ฯ :
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร. (2550). การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมภิบาลของเทศบาล
ตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (นโยบาย
สาธารณะ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิจิต โภธาราม. (2547). การศึกษาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมสิน เชิญทอง. (2541). ความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานเป็นพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น. (ม.ป.ป.) คู่มือการฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่น. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุกิจ เหลืองสกุลไทย. (2544). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักกฎหมายและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2547). ประมวลหลักการและสาระสำคัญเกี่ยวกับกฎหมายการปกครองท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กลุ่มงานการพิมพ์.
- สุภัทรา วิมลสมบัติ. (2548). ธรรมเนียมปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. ภาคนิพนธ์ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา. (2546). การบริหารการจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาลกรณีศึกษา: เทศบาลตำบลบ้านฉาง. รายงานการศึกษาอิสระ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). วิทยานิพนธ์การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวรรณ ทองคำ. (2546). สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี. ลพบุรี : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- ศรีสมบูรณ์ เข้มกมล. (2538). ความคิดเห็นของข้าราชการต่อศักยภาพในการบริหารงานสภาตำบลภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดฉะเชิงเทรา. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อภิชาติ โชดชัชวาลย์กุล. (2550). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. รายงานการศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนุก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). ประชาธิปไตยท้องถิ่น. นนทบุรี : มิติใหม่.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเด็สโตร์.

- Holloway, W. V. (1993). **State and Local Government in the United States**. New York :
Mc Graw-Hill.
- Mongtagu., H. G.(1984). **Comparative Local Government**. Great Britain : United Kingdom
- Contreras,M.A.(2005). **Historical Evolution of Organization and Governance Dimensions
of Two Selected Columbian Higher Education Institutions**. (Online). Available :
<http://wwwlib.umi.com/dissertations/>. (Online).
- Marcella,C.C.(2005). **Educational Good Governance of the Morongo Unified School
District (California)**. (Online). Available : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/>.
- Tennekes, H.J. (2005). **Donors and Good Governance : Analysis of a Policy Discourse
in the Netherlands and Germany**. (Online). Available :
<http://wwwlib.umi.com/dissertations/>.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ด.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.ผดุงชาติ ยงค์

ด้วย นางวิมลรัตน์ สุทธิศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๙๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศษ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ จีวัฒนา

ด้วย นางวิมลรัตน์ สุทธิศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน ตะเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๕๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ด.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกิตติ ฝักคอนวัง

ด้วย นางวิมลรัตน์ สุทธิดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน ตะเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๙๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๗๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ด.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบขออนุญาตระงับการทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลโนนดินแดง

ด้วย นางวิมตรัตน์ สุทธิดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคินิพนธ์เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน พนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คณะวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางวิมตรัตน์ สุทธิดี ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานสู่การวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละของทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลละหานทราย

ด้วย นางวิมลรัตน์ สุทธิดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและภาคินิพนธ์เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรศ.ประชัน ตะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖/๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลตาจง

ด้วย นางวิมลรัตน์ สุทธิดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและภาคินิพนธ์เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ โดยการนี้้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๕๔๖๑๑๒๒๑ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๕๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลหนองแวง

ด้วย นางวิมลรัตน์ สุทธิดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและภาคินิพนธ์เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ โดยกรณีนักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าถึงข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๙๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลสำโรงใหม่

ด้วย นางวิมลรัตน์ สุทธิศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและภาคภูมิใจเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานเทศบาล ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคภูมิใจ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเทศบาล
ตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 253 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นแบบสอบถามทั้งหมด 3 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล 6 หลัก คือ
หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความ
คุ้มค่า ตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) เป็นการ
แสดงความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลที่
ได้รับจากแบบสอบถามทุกฉบับ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เพราะคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเท่านั้นที่จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อการ
บริหารงานของเทศบาล

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

วิมลรัตน์ สุทธิศรี

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงตามความจริง

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 18 - 25 ปี 26 - 35 ปี
 36 - 45 ปี 46 ปีขึ้นไป

3. วุฒิมัธยมศึกษา

 ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยม หรือ ป.ว.ช.
 ระดับ ป.ว.ส. หรือเทียบเท่า ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 ระดับปริญญาโทขึ้นไป

4. ปัจจุบันปฏิบัติงานในตำแหน่ง

 พนักงานเทศบาล ระดับ
 ระดับ 1-3 ระดับ 4-5 ระดับ 6-8
 พนักงานจ้าง
 พนักงานจ้างทั่วไป พนักงานจ้างตามภารกิจ

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างตามความเป็นจริง

ที่	ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	หลักนิติธรรม					
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นก่อนอนุมัติและประกาศใช้เทศบัญญัติ					
2	เทศบัญญัติที่ประกาศใช้เป็นทีประชาชนยอมรับและร่วมมือปฏิบัติตามเทศบัญญัติด้วยความเต็มใจ					
3	การบังคับใช้เทศบัญญัติเป็นไปอย่างเคร่งครัดและเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติ					
4	การออกเทศบัญญัติเป็นไปตามอำนาจ หน้าที่และ เป็นไปตามความต้องการของประชาชน					
5	มีการประชาสัมพันธ์และมีการชี้แจงให้ประชาชนทราบและเข้าใจในการปฏิบัติ					
6	มีการพัฒนาบุคลากรและสมาชิก ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมาย					
	หลักคุณธรรม					
1	มีจิตสำนึกในฐานะตัวแทนประชาชน					
2	มีการใช้หลักจริยธรรมในการบริหารงาน					
3	สนับสนุนให้สมาชิกมีความสามัคคี ไม่มีความขัดแย้งหรือแย่งชิงผลประโยชน์					
4	สนับสนุนให้บุคลากร ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ มีวินัย					
5	ริเริ่มให้สมาชิกใช้หลักจริยธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน					

ที่	ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	หลักความโปร่งใส					
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบปฏิบัติงานของเทศบาล ได้แก่					
	1. เข้าร่วมประชุมสภาเทศบาล					
	2. ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก					
2	เทศบาลได้เปิดเผยข้อมูล ข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างค่อเนื่อง ได้แก่					
	1. เทศบัญญัติ					
	2. เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย					
	3. การจัดซื้อ - จัดจ้าง					
	4. ฐานะการเงิน - การคลัง					
	5. แผนการโครงการ					
	6. ผลการดำเนินงาน					
3	สนับสนุนให้สร้างความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น					
	1. จัดประชุมสภาเทศบาลสัญจร					
	2. จัดโครงการเทศบาลเคลื่อนที่					

ที่	ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	หลักการมีส่วนร่วม					
1	เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ได้แก่					
	1. มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนา					
	2. ให้ตัวแทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ - จัดจ้าง					
	3. เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่อผลการดำเนินการ					
2	สนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินการของกลุ่มต่าง ๆ เช่น					
	1. จัดสรรงบประมาณอุดหนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม					
	2. จัดให้มีการพัฒนาความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ ตามความต้องการกลุ่ม เช่น การฝึกอบรมอาชีพ					
3	ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ					
4	ส่งเสริมให้จัดทำประชามหมู่บ้านและประชามตำบล					
	หลักความรับผิดชอบ					
1	ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้ให้สัญญาไว้แก่ประชาชน อย่างเป็นรูปธรรม					
2	ปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมาย กำหนดไว้					
3	เอาใจใส่ต่อปัญหา และความเดือดร้อนของประชาชน โดยรีบดำเนินการแก้ไขอย่างทันท่วงที					
4	แสดงความรับผิดชอบเมื่อการดำเนินงานผิดพลาด และเกิดความเสียหาย					
5	จัดทำโครงการ และจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ และถูกต้องตามลักษณะงาน/โครงการ					
6	เข้าร่วมประชุมทุกครั้งหากไม่มีเหตุสุดวิสัย					

ที่	ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	หลักความคุ้มค่า					
1	บริหารใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าเฉพาะสิ่งที่จำเป็น					
2	มีระบบตรวจสอบประเมินผลการใช้จ่ายอย่างเข้มงวด					
3	มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานของการทำงาน					
4	จัดลำดับก่อน - หลังในการใช้จ่ายงบประมาณ					
5	สร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรในการประหยัดการใช้ทรัพยากร					
6	รณรงค์ให้ประชาชนมีความประหยัดยึดหลักความพอเพียง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha If Item Deleted
A1	149.6667	498.1609	.7857	.9709
A2	149.6667	508.0920	.6283	.9716
A3	149.8000	502.9931	.7253	.9712
A4	149.9667	501.8954	.6685	.9715
A5	149.9667	506.1023	.7173	.9712
A6	150.0000	508.0000	.6534	.9715
B1	149.9000	517.8862	.4307	.9723
B2	149.8000	509.3379	.6231	.9716
B3	150.2000	501.2000	.7034	.9713
B4	149.8333	508.7644	.7532	.9712
B5	150.2333	506.8747	.6485	.9715
C1	149.9000	511.0586	.6404	.9715
C2	149.9000	508.5759	.5756	.9718
C3	150.0333	513.2057	.5319	.9719
C4	149.8667	511.2920	.6081	.9716
C5	149.9000	507.5414	.7033	.9713
C6	150.0000	511.2414	.5348	.9720
C7	149.7667	507.2885	.6618	.9714
C8	149.7667	511.5644	.6137	.9716
C9	150.0667	497.5816	.7480	.9711
C10	150.2000	497.4759	.7919	.9709

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale	Scale	Corrected	
	Mean	Variance	Item-	Alpha
	If Item	If Item	Total	If Item
	Deleted	Deleted	Correlation	Deleted
D1	150.0000	512.5517	.6416	.9715
D2	149.8000	500.1655	.7641	.9710
D3	149.9000	505.3345	.7257	.9712
D4	149.9667	507.2057	.6505	.9715
D5	149.9333	509.5816	.5966	.9717
D6	149.8000	508.0276	.6258	.9716
D7	150.0333	504.1023	.7949	.9709
E1	149.8667	503.9126	.7411	.9711
E2	149.9000	507.0586	.7645	.9711
E3	150.0333	510.8609	.5381	.9720
E4	149.9667	500.1713	.7666	.9710
E5	149.9333	500.8920	.7277	.9712
E6	150.0333	508.0333	.7245	.9712
F1	149.6667	504.2989	.7706	.9710
F2	149.8667	510.7402	.6678	.9714
F3	149.7667	506.1851	.7315	.9712
F4	150.2000	510.1655	.6703	.9714
F5	149.9000	510.0931	.6703	.9714
F6	149.9000	506.3000	.6637	.9714

N of case = 30.0 N of Item = 40

Alpha = .9721

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางวิมลรัตน์ สุทธิดี
วันเดือนปีเกิด	1 ธันวาคม 2518
สถานที่เกิด	98 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	36 หมู่ที่ 1 ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2532 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านม่วงเกษม วิทยาคาร อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนารีรัตน์จังหวัดแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ พ.ศ. 2540 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียน พาณิชย์การและเทคโนโลยีจังหวัดแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ พ.ศ. 2546 รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2552 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์